

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
Danmark

Dato: 22. august 2018
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Freia Kirkeskov-Hansen
Sagsnr.: 2018-0030-0748
Dok.: 691967

1. Justitsministeriet har i forlængelse af samråd i Folketingets Retsudvalg den 11. januar 2018 om hashhandlen på Christiania samt besvarelsen af 19. februar 2018 af Retsudvalgets spørgsmål nr. 383 (Alm. del) sammenlignet straffniveauerne for hashhandel i henholdsvis Danmark, Sverige og Norge.

Til brug for sammenligningen har Justitsministeriet indhentet oplysninger fra Rigsadvokaten og de relevante myndigheder i Sverige og Norge.

2. Justitsministeriet har ved undersøgelsen afdækket, hvad straffniveauerne i praksis er for besiddelse med henblik på videreoverdragelse af henholdsvis 1 kg hash, 10 kg hash, 25 kg hash, 50 kg hash, 100 kg hash, 300 kg hash og 500 kg hash i henholdsvis Danmark, Sverige og Norge.

2.1. Justitsministeriet har til brug for undersøgelsen indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen af Justitsministeriets anmodning gennemgået trykt retspraksis samt afgørelser fra anklagemyndighedens Vidensbase fra perioden 1996 til 2017. Rigsadvokaten har gennemgået i alt 32 domme om besiddelse af hash med henblik på videreoverdragelse. Rigsadvokaten har endvidere inddraget de omtrentlige straffniveauer, der fremgår af Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om narkotika, pkt. 5.7, for så vidt angår straffniveauet for 10 kg. hash og 100 kg. hash.

Om straffniveauet for de angivne mængder hash henvises på den baggrund til skema 1 nedenfor.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Det bemærkes endvidere, at straffen for besiddelse af hash med henblik på videreoverdragelse ligesom i andre straffesager afhænger af de konkrete omstændigheder i den enkelte sag, herunder navnlig karakteren og grovheden af det begåede forhold, og den tiltaltes eventuelle forstraffe og personlige forhold i øvrigt. Straffen i en konkret sag om besiddelse af en given mængde hash med henblik på videreoverdragelse vil således afhængigt af sagens konkrete forhold kunne variere i både opad- eller nedadgående retning i forhold til de udgangspunkter for strafniveauet, der er angivet i skema 1 nedenfor.

Skema 1

Mængde	Strafniveau
1 kg hash	ca. 40-60 dages fængsel
10 kg hash	ca. 8-12 måneders fængsel
25 kg hash	ca. 1 år og 3 måneders fængsel
50 kg hash	ca. 1 år og 6 måneders fængsel
100 kg hash	ca. 2 år – 2 år og 6 måneders fængsel
300 kg hash	ca. 3 års fængsel
500 kg hash	ca. 3 år og 6 måneders fængsel

”

2.2. Det svenske justitsministerium har oplyst, at stoffets art og mængde indgår som faktorer blandt andre af betydning for strafudmålingen, og at strafudmålingen sker efter en samlet vurdering af samtlige omstændigheder i sagen. Det svenske justitsministerium har endvidere henvist til, at der i regi af Sveriges domstoles såkaldte Drogr Praxisgrupp er udarbejdet en tabel over sammenhængen mellem mængde og strafniveau, som kan give en vis vejledning. Justitsministeriet har på baggrund af tabellen sammenfattet oplysningerne i følgende skema:

Mængde	Strafniveau
1 kg hash	ca. 7 måneders fængsel
10 kg hash	ca. 3 års fængsel
25 kg hash	ca. 4 års fængsel
50 kg hash	ca. 5 års fængsel
100 kg hash	ca. 5 års fængsel

300 kg hash	ca. 6 års fængsel
500 kg hash	ca. 6 års fængsel

Det bemærkes, at den af Sverige fremsendte tabel ikke indeholder eksakte angivelser for henholdsvis 25, 100, 300 og 500 kg, hvorfor Justitsministeriet skønsmæssigt har angivet straffniveauerne for de pågældende mængder, og at disse angivelser således er behæftet med en vis usikkerhed.

2.3. Det norske justits- og beredskabsministerium har ikke fremsendt en oversigt, men har alene fremsendt eksempler på straffen for besiddelse af hash med henblik på videreoverdragelse i en række konkrete afgørelser fra den norske højesteret. Det fremgår bl.a., at straffen for lignende mængder kan variere afhængig af de øvrige omstændigheder i sagen. Oplysningerne kan i forenklet form sammenfattes på følgende måde:

Mængde	Strafniveau
1 kg hash	ca. 5-7 måneders fængsel
Omsætning af 10 kg hash	ca. 2 år og 7 måneders fængsel-2 år og 9 måneders fængsel
25 kg hash	ca. 3 år og 6 måneders fængsel-4 års fængsel
50 kg hash	ca. 5 års fængsel
100 kg hash	ca. 4 års fængsel
300 kg hash	ca. 8 år og 6 måneders fængsel
500 kg hash	ca. 10 års fængsel

Det bemærkes, at de angivne straffniveauer bygger på enkeltsager og dermed kan afhænge af en række konkrete omstændigheder, hvilket kan være årsagen til, at straffniveauet for besiddelse af 100 kg hash med henblik på videreoverdragelse ifølge skemaet er lavere end straffniveauet for besiddelse af 50 kg hash.

2.4. På baggrund af de modtagne bidrag kan det konstateres, at straffniveauet for besiddelse af hash med henblik på videreoverdragelse generelt er lavere i Danmark end i henholdsvis Sverige og Norge.

3. Justitsministeriet har endvidere med undersøgelsen søgt at afdække, om og i så fald hvilken betydning det kan have for straffen i skærpende retning i henholdsvis Danmark, Sverige og Norge, at forholdet sker som led i den organiserede hashhandel, at forholdet vedrører indsmugling, at forholdet er begået i forening, eller at domfældte har haft en særlig rolle eller er tidligere

straffet.

3.1. Justitsministeriet har til brug for undersøgelsen indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”For så vidt angår spørgsmålet om betydningen for strafniveauet af de omhandlede omstændigheder kan jeg overordnet oplyse følgende:

- Det vil generelt udgøre en skærpende omstændighed, at et forhold er begået som led i organiseret hashhandel, jf. straffelovens § 81, nr. 3. Se også pkt. 3 nedenfor, hvor Højesterets dom af 11. maj 2016, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2016, side 2838, er omtalt.
- Det kan generelt udgøre en skærpende omstændighed, at forholdet vedrører indsmugling, jf. eksempelvis Vestre Landsrets dom af 31. oktober 2017, gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2018, side 96. Det hænger efter Rigsadvokatens opfattelse navnlig sammen med, at kriminaliteten i så fald typisk er forbundet med en høj grad af planlægning og organisering.
- Som det er tilfældet i andre straffesager, er det også i sager om besiddelse af hash med henblik på videreoverdragelse generelt en skærpende omstændighed, hvis forholdet er begået i forening, jf. straffelovens § 81, nr. 2.
- Som det er tilfældet i andre straffesager, har den tiltaltes rolle en væsentlig betydning ved strafudmålingen i sager om besiddelse af hash med henblik på videreoverdragelse, jf. straffelovens § 80. Det gælder i såvel formildende som skærpende retning. I skærpende retning vil det blandt andet kunne tillægges vægt, om gerningsmanden har haft en ledende/instruerende rolle, og hvor stor en indtjening den pågældende har haft ved kriminaliteten. I formildende retning vil det eksempelvis kunne have betydning, hvis den pågældende alene har deltaget i kriminaliteten ved opbevaringen af hashen eller på anden måde har haft en mere underordnet rolle.
- Det vil som udgangspunkt indgå i strafudmålingen som en skærpende omstændighed, hvis den tiltalte tidligere er straffet for narkotikakriminalitet, jf. herved straffelovens § 81, nr. 1. Det kan i den forbindelse navnlig have betydning, hvor mange gange den pågæl-

dende tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet, om der er tale om hurtigt recidiv samt karakteren og omfanget af den tidligere kriminalitet.”

3.2. Det svenske justitsministerium har oplyst, at det i Sverige generelt udgør en strafskærpende omstændighed, at forholdet er begået som led i den organiserede narkotikahandel, særligt hvis der foreligger international narkotikakriminalitet, at forholdet vedrører indsmugling af narkotika til Sverige, at forholdet er begået af flere, at den tiltalte har haft en central og fremtrædende rolle, samt at den tiltalte er tidligere straffet.

3.3. Det norske justits- og beredskabsministerium har oplyst, at det i Norge generelt udgør en strafskærpende omstændighed, at forholdet er begået som led i den organiserede hashhandel, jf. den norske straffelovs § 79 c og e, at et forhold vedrører indsmugling, at et forhold er begået i forening, jf. den norske straffelovs § 77, at den tiltalte har haft en væsentlig rolle, samt at den tiltalte er tidligere straffet, jf. den norske straffelovs § 79 b.

3.4. Ifølge de modtagne bidrag er det således i både Danmark, Sverige og Norge sådan, at hvis forholdet sker som led i den organiserede hashhandel, hvis forholdet vedrører indsmugling, hvis forholdet er begået i forening, eller hvis pågældende har haft en særlig rolle eller er tidligere straffet, så udgør det en strafskærpende omstændighed.

4. Endelig har Justitsministeriet spurgt, om der er bestemte bydele eller områder, hvor strafniveauet for besiddelse af hash med henblik på videreoverdragelse er højere end for en tilsvarende besiddelse, som begås andre steder.

4.1. Justitsministeriet har til brug for dette indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt der er bestemte bydele eller områder, hvor strafniveauet for besiddelse af hash med henblik på videreoverdragelse er højere end en tilsvarende besiddelse, som begås andre steder, kan jeg oplyse, at det som udgangspunkt vil indgå som en skærpende omstændighed, at et forhold er begået som led i den organiserede hashhandel, jf. ovenfor. Københavns Politi har oplyst, at den organiserede hashhandel i København aktuelt navnlig finder sted i området omkring Pusherstreet på Christiania og området omkring Jægersborggade i København.

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at domstolene i sager om besiddelse af hash med henblik på videreoverdragelse, der er knyttet til disse områder, ikke alene ser på mængden af hash eller cannabisholdige produkter, men også lægger vægt på, at den pågældende har deltaget i den organiserede hashhandel, hvilken rolle den pågældende har haft, hvor mange gange eller over hvor lang en periode den pågældende er tiltalt for at have deltaget i hashhandlen, udbyttet ved deltagelsen i hashhandlen, og om den pågældende tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet.

Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen af Justitsministeriets anmodning indhentet en udtalelse fra Københavns Politi om strafniveauet for deltagelse i den organiserede hashhandel på Christiania.

Københavns Politi har i den forbindelse bemærket, at der i efteråret 2012 blev iværksat en målrettet indsats mod den organiserede hashhandel på Christiania. Som følge heraf foreligger der en righoldig retspraksis om salg/besiddelse med henblik på videreoverdragelse af hash (cannabisholdige produkter) for perioden fra efteråret 2012 og frem til primo 2018.

Størstedelen af denne retspraksis vedrører besiddelse af cannabisholdige produkter med henblik på videreoverdragelse i hashboderne på Christiania, enten i enkeltstående tilfælde eller over en længere periode. Disse sager vedrører oftest mængder mellem 500 gram og op til 2-3 kg.

Der foreligger endvidere retspraksis om besiddelse af mellem 10 - 50 kg cannabisholdige produkter. Disse sager vedrører oftest opbevaring hos personer bosiddende på Christiania.

Herudover har Københavns Politi behandlet enkelte sager om besiddelse af mellem 100 - 400 kg cannabisholdige produkter opbevaret hos personer bosiddende på Christiania. Fund af cannabisholdige produkter i disse mængder er oftest sket andre steder end på Christiania, herunder i forbindelse med indsmugling, og det kan i disse sager være vanskeligt at bevise, at besiddelse af de cannabisholdige produkter er sket som et led i den organiserede hashhandel på Christiania.

På den baggrund er det Københavns Politis vurdering, at udgangspunktet for straffniveaue for salg/besiddelse af cannabisholdige produkter med henblik på videreoverdragelse og som led i den organiserede hashhandel på Christiania i perioden fra efteråret 2012 og frem til i dag kan opregnes som i skema 2 nedenfor:

Skema 2

Mængde	Strafniveau
1 kg hash	ca. 3-4 måneders fængsel
10 kg hash	ca. 10-12 måneders fængsel
25 kg hash	ca. 1 år 3 måneder – 1 år og 6 måneders fængsel
50 kg hash	ca. 1 år og 6 måneder – 1 år og 10 måneders fængsel
100 kg hash	ca. 2 år – 2 år og 6 måneders fængsel
300 kg hash	ca. 3 år – 3 år og 6 måneders fængsel
500 kg hash	ca. 4 – 5 års fængsel

Det er Københavns Politis vurdering, at retten i sager, hvor den tiltalte har haft tilknytning til en hashbod på Christiania igennem en længere periode og dermed også har været medvirkende til besiddelse af en stor mængde cannabisholdige produkter på mellem 100-500 kg, lægger mindre vægt på den samlede mængde af cannabisholdige produkter og i højere grad lægger vægt på, hvilken rolle den pågældende har haft, og hvorvidt pågældende tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet.

Rigsadvokaten kan endvidere henvise f.eks. til Højesterets dom af 11. maj 2016, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2016, side 2838, hvor Højesteret tager stilling til straffniveaue for deltagelse over længere tid i den organiserede hashhandel på Christiania. Højesteret lægger i sine præmisser navnlig vægt på længden af den periode, som hashesalget strakte sig over og på den rolle, de pågældende havde haft ved aktiviteten, herunder hvilket udbytte de pågældende har opnået ved aktiviteten. Endelig blev de tiltaltes tidligere straffe for ligeartet kriminalitet tillagt vægt.

Det bemærkes afslutningsvis, at straffen for besiddelse af hash med henblik på videreoverdragelse som led i den organiserede hashhandel på Christiania ligesom i andre straffesager afhænger af de konkrete omstændigheder i den enkelte sag, herunder navnlig karakteren og

grovheden af det begåede forhold, og den tiltaltes eventuelle forstraffe og personlige forhold i øvrigt. Straffen vil således også i disse sager afhængigt af sagens konkrete forhold kunne variere i både opad- eller nedadgående retning i forhold til de udgangspunkter for strafniveauer, der er angivet i skema 2 ovenfor.”

4.2. Det svenske justitsministerium har oplyst, at det generelt ikke er en straffskærpende omstændighed, at forholdet begås på bestemte steder eller i bestemte områder. Det anføres dog, at det kan være en straffskærpende omstændighed, hvis narkotika sælges til en større kreds af ukendte personer, eksempelvis via internettet, til unge eller til indsatte i fængsler.

4.3. Det norske justits- og beredskabsministerium har oplyst, at bødestrafen for køb eller besiddelse af narkotika er højere, når forholdet er begået i de områder i Oslo, hvor narkotika åbenlyst omsættes – for tiden nedre del af Grünerløkka, Vaterlandsområdet og området omkring Oslo Centralstation – end når forholdet er begået i andre dele af Oslo.

4.4. Det kan på baggrund af undersøgelsen konstateres, at der i Danmark er bestemte områder, hvor strafniveauet i praksis for besiddelse af hash med henblik på videreoverdragelse er højere end for en tilsvarende besiddelse andre steder i landet. Endvidere kan det konstateres, at det i Norge medfører højere bødestraf for køb eller besiddelse af narkotika i bestemte områder, hvor narkotika åbenlyst omsættes. Endelig kan det konstateres, at det i Sverige generelt ikke er en straffskærpende omstændighed, at forholdet begås på bestemte steder eller i bestemte områder.

4.5. Justitsministeriet har foretaget en umiddelbar vurdering af de økonomiske konsekvenser forbundet med en fordobling af strafniveauet i sager om besiddelse af hash med henblik på videresalg. Det skønnes, at omkostningerne forbundet hermed vil udgøre i størrelsesordenen 200-300 mio. kr. om året i driftsudgifter. Hertil kommer etableringsudgifter i størrelsesordenen 0,8-1,5 mia. kr. afhængig af, om de yderligere pladser, som straffskærpelsen vil indebære et behov for, kan etableres i forbindelse med eksisterende institutioner. Udgiftsskønnet er behæftet med betydelig usikkerhed og vil eventuelt skulle konsolideres nærmere.

Søren Pape Poulsen

/

Marie Mølsted